

‘Het gevolg van de nieuwe regels van Ben Weyts? Ontzaglijk veel vermijdbaar dierenleed blijft gewoon bestaan’

Praatjes vullen geen gaatjes, schrijven Meyrem Almaci en Thomas Van Oppens van Groen. Het nieuwe geheel aan regels rond dierenwelzijn van Vlaams minister Ben Weyts (N-VA) is nochtans een grote gatenkaas. ‘Zo komt er een verbod op dolfinaria, met uitzondering voor Boudewijn Seapark in Brugge. Alleen: dat is het éenige dolfinarium in Vlaanderen.’

April 2023. De Vlaamse Dienst voor Dierenwelzijn publiceert een opmerkelijk advies over dierenwelzijn in de intensieve veeteelt. Ondanks alle inspanningen tot nog toe is de situatie erg prangend: 1 op 3 melkkoeien loopt mank, ondanks Europees verbod worden staarten van varkens massaal geknipt, bijna 4 op 5 vleeskippen hebben letsels. Snavels worden geknipt, kalveren afgescheiden van hun moeders. Elke dag worden 65.000 ééndagshaantjes vernietigd, want overbodig in de leghennenindustrie.

Voor wie de problematiek volgt zijn de cijfers niet zo verrassend. Vaak hangen ze samen met een meedogenloos economisch model dat dieren louter als bron van proteïnen beschouwt. Een product als een ander. Dat winstbejag eist een hallucinante tol op het vlak van dierenleed en stuwt veeboeren naar een steeds grootschaliger industrieel model.

Maar het zou oneerlijk zijn ons enkel op de veeteelt te richten. Onze regio is immers al jaren internationaal berucht als draaischijf voor broodfok: de import van pups en kittens gekweekt in erbarmelijke omstandigheden, meestal in Oost-Europese landen. Commerce boven dierenwelzijn, dat is opnieuw de rode draad.

Het werd dan ook hoog tijd dat onze regio, in navolging van Wallonië, de wetgeving rond dierenwelzijn zou aanpassen. Want hoewel steeds meer en meer mensen zich bewust werden van de intrinsieke waarde en de rechten van dieren, bleef die wetgeving sinds 1986 onveranderd.

We keken dus reikhalzend uit naar de lang beloofde update. Wallonië was sneller, maar onze Vlaamse minister – tromgeroffel alom – ging het beter doen. Maar alle ronkende verklaringen van de bevoegde minister ten spijt, valt vooral op hoe Vlaanderen... achterop begint te hinken. Hoe belangrijke, langverwachte keuzes breed uitgesmeerd worden in de tijd. Hoe erg deze codex lijkt op een Zwitserse gatenkaas waarin belangrijke bronnen van dierenleed niet opgenomen zijn.

Eerst het goede nieuws.

Deze codex maakt een einde aan de praktijk van lijmvallen, een manier om dieren te vangen via een lijmstrip, dat vaak leidt tot een gruwelijke dood. Het kweken van vechthanen wordt verboden. Daarnaast moeten de lokale politiezones die dat nog niet hadden ook een verantwoordelijke voor dierenwelzijn aanduiden, zodat het bewustzijn en de opvolging op het terrein verder vergroot.

Maar dan.

Er komt een verbod op dolfinaria, met uitzondering voor Boudewijn Seapark in Brugge. Alleen: Boudewijn Seapark is het enige dolfinarium in Vlaanderen. Pas in 2037, over 13 jaar (!) komt er een eerste 'evaluatie'. Er is dus helemaal geen verbod, er is zelfs geen clause die voorziet dat vanaf er een beter alternatief is in de vorm van een reservaat, de praktijk moet stopgezet worden.

Of neem het verbod op kooisystemen voor legkippen. Dat zal voor bestaande bedrijven pas ingaan tegen 2036. In Wallonië wordt het van kracht in 2028. In Duitsland per 1 januari 2025. Dit is geen redelijke overgangstermijn meer.

Het verbod op het doden van eendagshaantjes, ondertussen verboden in Duitsland en Frankrijk, is dan weer 'onder voorwaarden'. Het verbod op de verkoop van levende dieren op markten, zoals op de Antwerpse Vogelmarkt: geldt niet voor jaarmarkten. Wel, de stad Leuven verbood het wél. Kwestie van te vermijden dat studenten de ochtend na de jaarmarkt wakker worden naast een geit (écht gebeurd).

Steden en gemeenten werken verplicht samen met een dierenasiel. Dat is goed, maar op geen enkele manier zorgt de minister ervoor dat de overvolle asielen extra centen of steun krijgen. Laat staan dat de instroom aan zieke en slecht gesocialiseerde puppy's uit de broedfok harder wordt aangepakt.

Laaghangend fruit

Dit is illustratief voor de hele codex. Hier en daar wordt er wel een aanpassing gedaan maar echt doorpakken of haast maken is er niet bij. Belangrijke beslissingen worden door uitzonderingen steevast uitgekleed tot betekenisarme tekst. Nog erger is al wat niet wordt aangeroerd. Er komt geen verbod op het knippen van varkensstaarten, geen verbod op het onverdoofd castreren van biggen, het afzonderen van kalveren – ondanks duidelijk tegenadvies van Europa – wordt niet tegengegaan. Er is geen afbouwscenario voor de meest pijnlijke dierproeven, noch een verbod op commerciële dierproeven zoals voor pesticiden of huishoudelijke producten, et cetera.

Met deze update van de wetgeving is pijnlijk duidelijk dat Vlaanderen geen voorloper is op vlak van dierenwelzijnsbeleid: het is een grote gatenkaas. De

ambitie van de minister beperkt zich tot laaghangend fruit, holle woorden, en veel uitstel- en wegkijkgedrag. Het gevolg is dat ontzaglijk veel vermijdbaar dierenleed gewoon verder blijft bestaan.

Praatjes vullen geen gaatjes, zo klinkt het spreekwoord. Voor minister van Dierenwelzijn Ben Weyts (N-VA) is dat de samenvatting van zijn beleid, of het nu op het vlak van dierenwelzijn is of op het vlak van onderwijs.